

การศึกษาผลิตภาพสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรภาคเหนือ

การศึกษาผลิตภาพสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจการเข้ากู้ยืมสินเชื่อ และผลิตภาพสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่าง เพื่อศึกษาสินเชื่อว่าส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ อันจะเป็นข้อมูลในการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของครัวเรือนเกษตรกรรวมทั้งการใช้เงินทุนจากสินเชื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการผลิตที่เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนและการสะสมเงินทุนในอนาคต ตลอดจนการลดภาระหนี้สินครัวเรือนและนำไปสู่ความยั่งยืน โดยสุ่มครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 250 ตัวอย่างในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และลำพูน ซึ่งเป็น 3 อันดับจังหวัดที่มีระดับการกู้ยืมสินเชื่อจากแหล่งเงินทุนและมีหนี้สินสะสมมากที่สุดของภูมิภาค และใช้แบบจำลองและวิธีการศึกษาทางเศรษฐมิติ คือ Probit maximum likelihood และ Ordinary least squared (OLS)

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมสินเชื่อการเกษตร ได้แก่ ขนาดของครัวเรือน แหล่งน้ำที่พอเพียงต่อการเพาะปลูก และกิจกรรมการเพาะปลูกหลักของฟาร์ม พบว่า ฟาร์มไม้ผล/ไม้ยืนต้นและฟาร์มข้าว ซึ่งเป็นประเภทฟาร์มที่ต้องการการดูแลสูงและมีความพิถีพิถัน มีความเป็นไปได้ที่เกษตรกรจะตัดสินใจกู้ยืมสินเชื่อมากกว่าฟาร์มประเภทอื่นๆ ได้แก่ ฟาร์มพืชไร่ ฟาร์มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ ฟาร์มผสมผสาน และฟาร์มปศุสัตว์/ประมง และผลิตภาพสินเชื่อที่ได้จากการศึกษา คือ การนำสินเชื่อมาใช้ทุกๆ 1 บาท ปรากฏรายได้ทางการเกษตรแก่ครัวเรือนเกษตรกรขึ้นมา 1.78 บาท โดยสินเชื่อที่กู้ยืมมานั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อรายได้ทางการเกษตรของครัวเรือนภาคเกษตร นอกจากนี้ รายได้ทางการเกษตรสามารถเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประสบการณ์ด้านการเกษตรของเกษตรกร เนื้อที่เพาะปลูก การมีเงินออม การจัดการข้อมูลต่างๆ ภายในฟาร์ม จำนวนกิจกรรมการเกษตรภายในฟาร์ม ปัญหาด้านภัยธรรมชาติและตลาดขายผลผลิต ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่การเข้าฝึกอบรมของเกษตรกร และการมีแหล่งน้ำเสริมที่เพียงพอในบริเวณพื้นที่เพาะปลูกทำให้ระดับรายได้ทางการเกษตรลดลง

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรส่วนใหญ่มีการกู้ยืมสินเชื่อใหม่ทุกปี ทั้งที่ยังมีหนี้ค้างชำระอยู่ ทำให้ภาระหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรมีปริมาณเพิ่มขึ้น และยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังที่แก้ไขได้ยาก ซึ่งการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการเพิ่มรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรจากการใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ดังนั้น เพื่อเพิ่มความเป็นไปได้ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตั้งมาตรการนโยบายหรือการจัดการที่เป็นผลดีต่อเกษตรกรกว่าในปัจจุบัน และควรมีแนวทางที่มีส่วนส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาและปรับตัวในด้านต่างๆ ทั้งในด้านการกู้ยืมสินเชื่อ การวางแผนการผลิตภายในฟาร์ม การบริหารจัดการฟาร์มอย่างมีแบบแผน และประสบความสำเร็จมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการทางการเงินภายในฟาร์ม ซึ่งถือเป็นการจัดการขั้นแรกที่เกษตรกรควรลงมือปฏิบัติ เพื่อให้แนวทางการพัฒนาภาคเกษตรเป็นไปด้วยดี เพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรไทยในระยะยาว

ฐานข้อมูลงานวิจัย

ชื่องานวิจัย : การศึกษาผลิตภาพสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรภาคเหนือ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย :

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจกู้ยืมสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อรายได้ทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรภาคเหนือ
3. เพื่อศึกษาผลิตภาพสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรภาคเหนือ

ประเภทงานวิจัย : งานวิจัยทางสังคมศาสตร์

วันที่เผยแพร่งานวิจัย : ตั้งแต่ วันที่ 15 สิงหาคม 2557

ช่องทางการเผยแพร่ :

1. สัมมนาวิชาการประจำปี 2557 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วันที่ 14-15 สิงหาคม 2557
2. เผยแพร่ บนเว็บไซต์ www.oae.go.th

จำนวนผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย/ประชาชน/เกษตรกรกรกลุ่มเป้าหมายที่รับรู้และนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ :

- มากกว่า 1,000 คน

ผลประโยชน์หรือคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มที่ได้รับจากงานวิจัย :

- เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้เจ้าหน้าที่ หรือเกษตรกรตระหนักถึง และนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการใช้จ่าย หรือกู้ยืมสินเชื่อจากแหล่งเงินทุนเพื่อทำการเกษตร

ความสอดคล้องของผลประโยชน์ที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย :

1. โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อกู้ยืมสินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกร ช่วยให้เกษตรกรใช้เงินทุนจากสินเชื่อให้เกิดประโยชน์แก่ครัวเรือนเกษตรกรในการพัฒนาและปรับปรุงการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน ตลอดจนเป็นการสะสมเงินทุนในอนาคต เพื่อพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
2. เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดนโยบาย/มาตรการการใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเพื่อพัฒนาผลิตภาพการผลิตและขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดภาคเกษตรให้ได้ผลในระยะยาวตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และลดภาระหนี้สินที่มีอยู่และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

ความสอดคล้องของงานวิจัยที่มีต่อตัวชี้วัดกระทรวง :

โครงการนี้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ การสร้างรากฐานการพัฒนาที่สมดุลสู่สังคม มีการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเกษตร ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรสามารถเข้าถึงระบบสินเชื่อ เพื่อนำไปลงทุนในปัจจัยต่างๆ และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร นำไปสู่การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดภาคเกษตร และเมื่อผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย ก็จะสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น

ชั้น โดยที่ครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้น้อยจะมีรายได้และการออมเพิ่มขึ้น ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายจากการชำระหนี้
ลดลง พึ่งพาตนเองได้